

II. Tárgyalás. Az általános kereseti adó kiszámítása.

Mi az általános kereseti adó? (Minden jövedelem, amely bárki által folytatott ipari, keresk. üzletből, bányászatból, szellemi és bármilyen más hasznothajtó foglalkozásból, haszonélvezetből származik.) Nem tartoznak ide a földadó és házáadó alá eső jövedelmek.

Alapja = az adóévet megelőző évben elért tiszta jöv. (Tiszta jöv.: a nyers bevételből levonják annak megszerzésére fordított költségeket és kiadásokat.)

Kivetésének kulcsa: a tiszta jöv. 5.3-a, ez a pü. Min. engedélyével 10%-ra emelhető. Utána *csak utadó vehető ki!*

Mennyi az általános kereseti adója annak az iparosnak, akinek megállapított tiszta jövedelme a múlt évben 3500 P volt. Az általános kereseti adó 10% s az utadó 15%?

A kiszámítás menete:

Kiszámítandó 3500 P-nek 10%-a, majd ennek 15%-a, a két nyert összeget összeadjuk.

III. Összefoglalás. A kereseti adó kiszámításának gyakorlása példákon.

Házi feladat megbeszélése.

1942. október 3. hete.

Gazdaságtan.

VI. OSZTALY.

A tanítás anyaga: A közlekedés útjai, eszközei.

Nevelési cél: A közlekedés csak akkor fejlődik, ha biztosítják az utakat. A régi közlekedési viszonyok. Ne rongáljuk a vasúti töltéseket.

Szemléltetés: Térképszemléltetéssel a gyalogos, kocsis, országút, autópút, vasút, víziút és légiút hálózata hazánkban.

Helyi vonatkozás: Milyen útvonalakon juthatunk a fővárosba?

Megfigyelésre utalás: Milyen eszközei vannak a személy-, áru- és hírszállításnak?

Vázlat:

I. Előkészület. a) Kapcsoló ismétlés. A kereskedelemről tanultak felújítása. A kereskedelem csak jó forgalom mellett lehetséges.

b) Célkitűzés: Mi a forgalom?

II. Tárgyalás. a) A közlekedés útjai és eszközei.

A forgalom a *javaknak, embereknek és híreknek szállítása, továbbítása*. Ehhez utak és eszközök kellenek.

A közlekedés útjai: szárazföldi-, vízi- és légi-utak.

1. *Szárazföldi utak:* A rómaiak úthálózata. Az újkorban

a XVIII. század második felében fogtak nagyobbarányú utépítésbe a nyugati államok. (Anglia és Franciaország.)

Hazánk úthálózata még 100 évvel ezelőtt is gyér volt. A megyék gondoskodtak az útakról = közmunkával. *Széchenyi* a nemzeti felemelkedés egyik eszközét látta bennük. Közlekedési programja az 1848-i országgyűlés előtt. Tervei nem valósulhattak meg. Csak a kiegyezés után indult meg.

Közútjaink. Létesítésüket az 1890. évi I. tc. rendeli el az állam, th.-ek és községek terhére. *Országutak* (az állam létesíti és gondozza), megyei utak (th. feladata), községi utak (vici-lis-utak) községek között, ahol nincs más út, közdülőutak (az egyes községek érdekeit szolgálják.)

A vasút. Története: A XIX. század elején kezdődik. 1825-ben Angliában az első (óránként 20 km.) Stephenson György lokomotívja: az első igazi gőzerejű vasút Liverpool és Manchester között 1830. Ma a Föld vasútvonalainak hossza 1 és negyed millió km.

Nálunk az első mozdony pest-váci vonalon jelent meg 1846-ban. A vasútépítés apostola: *Széchenyi*, aki 1832-ben angliai útjáról visszatérve a vasútépítést sürgeti. Mégis csak a negyvenes évek elején indul meg a mozgalom. *Széchenyi* közlekedési politikája: minden út Budapestre vezessen. (Idegen ajkú lakosság a hegyvidéken közelebb kerül.) Az állam építsen vasutat! A szabadságharc után, az abszolutizmus idejére esk. Legtöbb magánvállalkozás alapján épült. (Kamatbiztosítás mellett.) A nyolcvanas években megváltja az állam. A magyar vasútvonalak hossza 1914-ben 21.000 km. Maradt 8000 km! Mit kaptunk vissza?

Háztartási ismeretek.

VII. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: A takarékosság.

Nevelési cél: a háborúban is, de mindig takarékoskodnunk kell.

I. Előkészítés. a) *Számonkérés.* Az elmúlt órán tanult anyag felújítása és számonkérése.

b) *Áthajlás.* A mai életben, amikor körülöttünk háború dúl, nagy szükség van nemcsak a ruházati, hanem az élelmiszerekre is. Ez bizony megköveteli mindnyájunktól, hogy mindennel a lehető leggondosabban takarékoskodjunk. Sokan azt gondolják, hogy csak pénzzel takarékoskodhatunk. Pedig nem. Takarékoskodnunk kell a pénzzel is, ruházatunkkal is, az idővel is, mindennel lehet, csak akarnunk kell takarékoskodni.

c) *Célkitűzés.* Beszéljünk ma a takarékososságról.

II. Tárgyalás. a) A takarékososságról.